

3205 2den Beh. af Lovf. hvorved Skolekommisf. Virksomhed i Landkomm. nærm. best. 3206

tiget til at deltage i Bedømmelsen ved Examinen, thi endt dette dog skal afgjøre, hvorvidt Børnene skulle kunne udskrives af Skolerne efter derom indhentet Betænkning fra dem, der udføre Censuren. Dette kan ingenlunde være korrekt; saaledes som det her staar, ere Sogneraadets og Skolekommissionens Medlemmer ligeberettigede til at foretage en Bedømmelse af Børnene, hvis Stilling begge Autoriteter efter Examen skulle endelig bedømme, og det forekommer mig i den Henseende fuldkommen rigtigt; men det er ogsaa, saaledes som Forholdene ere mange Steder, temmelig nødvendigt. Af de to Medlemmer i en Skolekommission foruden Præsten kan den ene være syg, den anden bortreist, eller der kan være Andet i veien, og saa har man blot Præsten som Censur ved Examinen; det kunde maasse være antageligt, men jeg tror ikke, at det vil være den heldigste Ordning; thi ved en saadan Ordning vil man ikke opmuntre de læge Medlemmer af slige Myndigheder til at saa stor Interesse for saadanne Sager. Ved de større Skoler, hvor der er Examen 4, 5 Dage paa samme Tid i de fideordnede Klasser, vil det forstyrre Examinen og forhindre og udsætte Undervisningens Begyndelse efter Examinens Afholdelse længere, dersom der ikke er flere Censurer, og altsaa Lærerne kunne examinere samtidig hver paa sit Sted, hvis vedkommende Myndighed fandt det heldigst, og saaledes ere Forholdene paa flere Steder. Altsaa set fra hvilken som helst Side tør jeg antage, at Udvalget med Hensyn til den Resolutions har truffet det fuldstændige Rigtige. Hvad angaar Forslaget under Nr. 6, nærer jeg den Tro, at den meget ærede Ordfører vil finde det rigtigt, navnlig efterat man har hørt den meget ærede Ministers Udtalelse, at dette Forslag — om den ærede Ordfører ikke ligesom vil tage det tilbage — ikke bliver vedtaget, idet der da ved 3die Behandling kan indføres „autoriserede“ foran „Læseböger“ og „samt“ for at der ikke just skal komme til at staa autoriserede

Undervisningsapparater, thi der er mange saadanne, som ikke behøve Autorisation. Hvad den meget ærede Minister udtalte om dette Punkt, ligesaa vel som ogsaa hvad han udtalte om et andet Punkt, nemlig Examinationen, forekom mig overordenlig rigtigt. Det vilde ikke tage sig godt ud, saaledes forekommer det mig, om man her i en Lov vilde fastslaa en Regel, som ikke har Lovkraft, nemlig den bekjendte Rancellistrivelse om at overlade det til Landemoderne; det vilde ikke tage sig godt ud, om man her vilde fastslaa en Bestemmelse om at lægge det i Geistlighedens Haand alene at bestemme Læsebögerne for Almue-skolerne i Landet paa en Tid, hvor den hele Strømning gaar i den Retning, at vi skulle stille den egenlige folkelige Del af Undervisningen fra den religiøse Del og befri Præsterne fra noget særligt Tilsyn med den førstnævnte Del af Undervisningen, i al Fald som Præster. Det er mere for det Princip, der ligger dert, end fordi jeg tror, at det kunde føre nogen videre Ulempe med sig, at jeg meget vilde tilraade, at man endte denne Sag paa den Maade, som den ærede Ordfører har nævnt, at han ikke har Noget imod, og som er anbefalet af den meget ærede Minister. Der er med Hensyn til Forslaget om en midlertidig Formand for Skolekommissionen en Bemærkning at gjøre. Der staar nemlig i det Underændringsforslag, som er anbefalet, baade af den ærede Ordfører og af den ærede Minister, at Sogneraadets Formand indtræder som Formand i Skolekommissionen. Jeg skal minde om, at, dersom det bliver vedtaget og kommer til at staa i Loven, ophæver det en Bestemmelse i Kommunalloven, som hidtil ikke har været omtalt, nemlig den Bestemmelse, at Skolelæreren ikke maa være Medlem af Skolekommissionen; thi er det Tilfældet, at en Skolelærer er Formand for Sogneraadet — og det er flere Steder Tilfældet — indtræder han i dette Tilfælde i Skolekommissionen; det kan maasse være ganske rigtigt; thi kan man betro Skolelæreren at